

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА**

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Вченою радою Вінницького національного
медичного університету ім. М.І. Пирогова
протокол № 11 від 19 червня 2025 р.

Голова Вченої ради, професор
_____ Вікторія ПЕТРУШЕНКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. М.І. ПИРОГОВА**

Введено в дію
наказом № 100 від “20” червня 2025 р.
Ректор ЗВО, професор
_____ Вікторія ПЕТРУШЕНКО

Вінниця – 2025 р.

Положення затверджене рішенням Вченої ради Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (протокол від «19» червня 2025 р. №11)

Укладачі:

проф. Інна АНДРУШКО, проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та навчальної роботи

проф. Володимир СУПРУН, професор кафедри українознавства

доц. Наталія ГАДЖУЛА, гарант ОНП І1 “Стоматологія”

проф. Наталія ПЕНТЮК, гарант ОНП І2 “Медицина”

доц. Ірина АНДРІКЕВИЧ, гарант ОНП І3 “Педіатрія”

проф. Ігор СЕРГЕТА, гарант ОНП І9 “Громадське здоров’я”

проф. Лариса САРАФІНЮК, гарант ОНП Е1 “Біологія та біохімія”

доц. Ірина ПОТОЦЬКА, гарант ОНП С4 “Психологія”

д. е. н., Юлія ГОЛОВЧУК, гарант ОНП D3 “Менеджмент”

доц. Інна КИРИЧЕНКО, начальник наукового відділу

Сергій СЕРГІЙЧУК, заступник ректора ЗВО з правових питань

Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України “Про освіту”, Закону України “Про вищу освіту”, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. №261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (зі змінами)”, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій”, Статуту Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова та інших нормативних документів з питань освіти.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок, форми, мету, завдання, організацію та зміст педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – здобувачі) у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (далі – ВНМУ ім. М.І. Пирогова).

1.2. Педагогічна практика на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти є обов’язковим компонентом підготовки здобувачів до науково-педагогічної діяльності. Вона спрямована на набуття викладацьких навичок, розвиток педагогічного мислення, засвоєння методології педагогічної діяльності, а також формування вмінь організації та проведення освітнього процесу у закладах вищої освіти.

1.3. У процесі педагогічної практики здобувачі долучаються до викладання дисциплін професійного спрямування, працюють з навчально-методичними

матеріалами, ознайомлюються з сучасними технологіями навчання та беруть участь в освітньому процесі під керівництвом досвідчених викладачів.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Метою педагогічної практики є формування у здобувачів професійних навичок викладацької діяльності, а також методичної та організаційної роботи у закладах вищої освіти.

2.2. Завдання педагогічної практики включають:

- засвоєння теоретичних основ методології педагогічної діяльності;
- ознайомлення з етичними та світоглядними основами професійної викладацької діяльності;
- формування здатності до переосмислення власної педагогічної діяльності на основі критичного аналізу та рефлексії;
- розвиток мотивації до постійного підвищення наукової та педагогічної кваліфікації;
- оволодіння методикою викладання фахових дисциплін;
- ознайомлення з організацією освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- набуття досвіду розробки навчально-методичних матеріалів;
- застосування сучасних педагогічних технологій та інноваційних методів навчання;
- вдосконалення комунікативних навичок у роботі зі студентами;
- розвиток дослідницького підходу до викладацької діяльності.

3. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Зміст педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти передбачає виконання комплексу навчально-методичних та організаційних заходів, спрямованих на формування педагогічних компетентностей. Основні види діяльності включають:

- знайомство з організацією освітнього процесу у закладах вищої освіти, визначення концептуальних засад педагогічної діяльності;

- ознайомлення з робочими програмами навчальних дисциплін і методичними матеріалами;
- розробку плану та змісту навчальних занять;
- відвідування аудиторних занять досвідчених викладачів, вивчення їх методики викладання з метою набуття педагогічного досвіду;
- самостійне проведення різних за формою навчальних занять під керівництвом науково-педагогічних працівників;
- здійснення аналізу та самооцінки проведених занять з урахуванням зауважень і рекомендацій викладачів;
- участь в організації та методичному супроводі самостійної роботи студентів під керівництвом науково-педагогічного працівника;
- проведення індивідуальних консультацій для студентів з метою покращення академічної успішності або участі здобувачів у наукових заходах – за бажанням здобувача;
- аналіз педагогічних ситуацій і вироблення оптимальних рішень у процесі навчання;
- використання інноваційних технологій в освітньому процесі;
- участь в організаційно-виховних заходах разом із кураторами студентських груп з метою розвитку соціальної активності студентів, формування їхньої національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій та професійних якостей.

3.2. Конкретний зміст педагогічної практики визначається відповідною кафедрою з урахуванням наукової спеціальності, тематики дисертаційного дослідження та попереднього досвіду здобувача.

3.3. Педагогічна практика є обов'язковою для здобувачів усіх форм навчання (очної, заочної, поза аспірантурою) і проводиться після опанування обов'язкової дисципліни «Дидактика вищої школи», яка є теоретичним пререквізитом і забезпечує засвоєння методології педагогічної діяльності, принципів організації сучасного освітнього процесу, освітніх технологій та психолого-педагогічних основ навчання.

3.4. Педагогічна практика проходить на профільних кафедрах ВНМУ ім. М.І. Пирогова, на яких навчаються здобувачі, а також в інших закладах вищої освіти за наявності відповідних угод.

Здобувачі заочної та вечірньої форм навчання, а також прикріплені поза аспірантурою, які працюють у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних працівників (обсягом не менше 0,5 ставки), мають право проходити практику за основним місцем роботи за наявності документа з відділу кадрів, що підтверджує їхню посаду та місце працевлаштування.

3.5. Загальну організацію та контроль за проведенням педагогічної практики здійснює проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи.

3.6. Участь в організації педагогічної практики беруть завідувачі кафедр, де навчаються аспіранти, та наукові керівники дисертаційного дослідження. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики здійснює викладач дисципліни-пререквізита.

3.7. Загальний обсяг педагогічної практики визначається освітньо-науковими програмами та відображається в навчальних планах і становить не менше 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

3.8. Практика проводиться упродовж третього року навчання (6 семестр). Терміни проходження практики зазначаються в навчальному плані, фіксуються в індивідуальному плані здобувача і затверджуються керівником практики та завідувачем кафедри, на якій навчається здобувач.

3.9. Робоча програма педагогічної практики розробляється керівником практики, погоджується науковим відділом і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи та навчальної роботи.

3.10. Вибір дисциплін для викладання здійснюється відповідно до профілю кафедри, на якій навчається здобувач. Дисципліни визначаються заздалегідь з урахуванням педагогічного навантаження, узгоджуються з освітніми компонентами, які викладає науковий керівник, або відповідають інтересам чи тематиці дисертаційної роботи здобувача.

4. КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

- 4.1. Контроль проходження педагогічної практики здійснюють керівник практики та кафедра, за якою закріплений здобувач.
- 4.2. За підсумками практики здобувач подає звіт, підписаний керівником практики та завідувачем кафедри.
- 4.3. Захист педагогічної практики й обговорення звіту про виконання індивідуального плану практики проходить під час звітної підсумкової конференції, яка відбувається під модеруванням керівника практики.
- 4.4. Зарахування балів за шкалою ЄКТС відбувається за результатами захисту практики у викладача дисципліни «Дидактика вищої школи».
- 4.5. У разі незадовільної оцінки або неможливості проходження практики з об'єктивних причин здобувачу надається можливість повторного її проходження у встановленому порядку.

5. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

- 5.1. Після завершення педагогічної практики здобувач подає звіт, який включає:
- індивідуальний план проходження педагогічної практики, підписаний керівником практики;
 - щоденник проходження педагогічної практики, підписаний керівником практики і завідувачем кафедри, на якій навчається здобувач;
 - відгук керівника практики, його висновки та зауваження;
 - розроблені за період проходження практики плани-конспекти лекцій, практичних / лабораторних занять, звіт про позааудиторний захід.
- 5.2. Усі документи звітності педагогічної практики зберігаються на кафедрі, де здобувач проходив навчання, упродовж 5 років.

6. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

- 6.1. Здобувач має право:

- отримувати консультації з усіх питань, пов'язаних із проходженням педагогічної практики;
- пропонувати тематику занять;
- використовувати сучасні методи викладання;
- проходити практику в інших закладах вищої освіти (за погодженням);
- отримувати необхідні навчально-методичні матеріали.

6.2. Здобувач зобов'язаний:

- взяти участь у настановній конференції та отримати інструкції щодо виконання всіх завдань практики;
- у повному обсязі виконувати програму практики та вказівки керівника практики;
- забезпечувати якість навчального процесу;
- оформити відповідні документи за результатами практики та прозвітувати на заключній підсумковій конференції.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

7.1. Загальне керівництво, контроль за проходженням педагогічної практики, обговорення та затвердження звіту покладаються на науково-педагогічного працівника, який забезпечує дисципліну «Дидактика вищої школи».

Керівник педагогічної практики:

- організовує настановну та підсумкову звітну конференції, планує та контролює процес проходження практики, визначає її місце в системі індивідуального навчального плану здобувача;
- контролює роботу здобувача, його відвідування занять та інші види діяльності зі студентами, вживає заходів для усунення недоліків в організації практики;
- відвідує заняття, проведені здобувачем, аналізує їх, надає методичні поради;
- готує відгук про роботу здобувача протягом педагогічної практики, оцінює його готовність до виконання обов'язків викладача закладу вищої освіти;

- здійснює підсумкове оцінювання та визначає кількість балів за шкалою ЄКТС.

Завідувач профільної кафедри:

- розробляє загальний план проведення практики, визначає тематику занять і навчальні групи;
- сприяє організації відвідування здобувачем занять провідних викладачів кафедри з метою набуття педагогічного досвіду;
- надає методичну допомогу здобувачеві в плануванні та організації навчального процесу.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Дане Положення набирає чинності з моменту його затвердження і є обов'язковим для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження в новій редакції Вченою радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова і вводиться в дію наказом ректора Університету.

8.3. Положення забезпечує реалізацію вимог п. 25 та п. 27 Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 (зі змінами) щодо формування у здобувачів методології педагогічної діяльності, світоглядних засад та науково-педагогічних компетентностей. Педагогічна практика узгоджена з дисципліною-пререквізитом «Дидактика вищої школи» та іншими освітніми компонентами, передбаченими освітньо-науковою програмою.